

Ako ste res zaščiten kmet, mora Vaša upnica najprej doseči zamenjavo stare zadolžnice z novo, nakar šele bi bili Vi dolžni plačati svoj dolg, a znižan na polovico ter v dvanajstih anuitetah, od katerih bi prva zapadla v plačilo šele s prihodnjim prvim novembrom po izvršeni zamenjavi listin. Ako bi bila Vaša upnica pokrenila postopek za zamenjo dolžniških listin že pred 2. marcem 1939, tedaj bi morali Vi plačati vse doslej zapadle anuitete (tri). — Vaša upnica bi mogla zoper Vas nastopiti s tožbo šele v primeru, ako Vi ne bi plačali že zapadle anuitete potem, ko Vam je pisмено dala še naknadni 15 dnevni rok. Potemtakem se Vam ni bati, da bi mogla Vaša upnica v doglednem času zasesti Vašo terjatev zoper Vašo dolžnico in boste torej Vi svojo terjatev lahko v miru izterjali.

Preklje žaljivega pisma. S. A. Neka oseba je pisala drugi pismo, v katerem iznaša neresnice, za Vas žaljive činjenice. Vprašate, ali jo lahko prisilite, da »pismo preklje«. — Neposrednih sredstev, s katerimi bi dosegli, odnosno primorali osebo, ki je napisala pismo žaljive vsebine, da to preklje, nimate. Po kazenskem zakonu lahko zahtevate njeno kaznovanje radi žaljenja časti. Tožbo bi morali vložiti v teku treh mesecev, odkar ste izvedeli, da je napisala, odnosno odposlala žaljivo pismo. Ako jo boste pozvali, naj žaljivo vsebino pisma preklje ter ji zagrozili s kazensko tožbo, ako je ne bi prekljala, bo najbrž raje prekljala žalitev nego se pustila obsojiti. — Sodišče bi le v primeru, ako bi obdolženka priznala neresničnost iznesenih očitkov, zamoglo odrediti objavo preklica, a le po svoji izprevidnosti; obvezano pa ni, to odrediti. — Za postopek je pristojno sodišče, v čigar okolišju je bilo pismo napisano in odposlano, pa tudi sodišče, v čigar okolišju biva prejemnik pisma, odnosno kamor je pismo bilo poslano.

Zaostali preužitki. S. A. Po smrti preužitkarja Vas terjajo preužitkarjevi dediči na dajatev zaostalega preužitka za štiri leta nazaj. — V kolikor so posamezne preužitkarske dajatve zapadle in jih niste izpolnili, so dediči do dajatve upravičenega preužitkarja upravičeni izterjati od Vas zadavne zaostale dajatve. Vsekakor pa ne za več kakor za zadnja tri leta.

Upnik je proti prvotni obljubi napravil dolžniku stroške. I. I. Imeli ste dolg v Posojilnici, katerega ste poravnali na ta način, da Vam je nekdo odstopil svojo vlogo v istem zavodu; navedenemu upniku ste se zavezali vrniti gotovino, pri čemer pa Vam je obljubil, da Vas ne bo preganjal ter da mu boste denar lahko vrnili, kadar boste mogli. Vzlic temu Vas je potom odvetnika tožil na povračilo posojila ter je celo dosegel vknjižbo zastavne pravice za svojo terjatev na Vašem posvetu. Vprašate, ali bi lahko dosegli, da bi moral upnik sam plačati vse nastale stroške, ali pa da bi plačal vsaj polovico. — Morali bi že ob priliki tožbe ugovarjati, da je bilo dogovorjeno, da boste posojilo vrnili, kadar boste mogli. Ker ste to opustili, odnosno je sodba, s katero Vam je bilo naloženo plačilo pravnih stroškov, pravomočna, se ne morete več proti volji upnika, odnosno brez njegovega soglasja rešiti obveze plačati stroške pravde in stroške izvršbe, oziroma vknjižbe zastavne pravice; gre namreč za že razsojeno stvar.

Ukradeno seno — odškodnina. K. M. P. Iz podstrešja hiše, ki jo imate v sosednji občini, Vam je bilo ukradenih okoli 350 kg sena »iz nasejane trave — italijanske ljuške«. Sled je vodila k nekemu bližnjemu posestniku, pri katerem so orožniki našli seno v približni količini, kakor je bilo Vam ukradeno, in Vi pravite, da je to seno identično z Vam ukradenim. Posestnik je sicer zanikal krivdo in zatrjeval, da je dotično seno sam pridelal, pa se je na licu mesta ugotovilo, da njegova trditev ne odgovarja resnici, ker ni mogel dokazati, kje da je imel posejano zadevno travo. Vprašate, kako stališče naj zavzamete v primeru pravde in ali imate pravico zahtevati odškodnino radi tega, ker Vam sedaj živina radi pomanjkanja krme hira. — Hiranje živine morate preprečiti, in sicer je Vaša dolžnost, da si nabavite potrebno krmo drugod. Tat je dolžan povrniti Vam zadavne izdatke, to je primerno kupnino in eventualne prevozne stroške. Le v primeru, da krme ne bi mogli nikjer dobiti — kar se pa nam ne zdi verjetno — bi Vam moral tat plačati primerno odškodnino radi od njega zakriviljenega hiranja živine. — Zaenkrat počakajte izid kazenskega postopanja zoper omenjenega posestnika. K temu postopanju se pridružite kot zasebni udeleženec z zneskom, katerega smatrate po gornjih izjavanjih za primerno odškodnino. Ako bi bil omenjeni posestnik proti pričakovanju oproščen, ali pa, ako bi Vam kazensko sodišče priznalo manjšo odškodnino, ali

Vas pa v celoti z Vašim odškodninskim zahtevkom napotilo na pot civilne pravde, boste morali omenjenega posestnika posebej tožiti pred civilnim sodiščem in v primeru, ako je bil od kazenskega sodišča oproščen krivde, dokazati, da je res on Vam seno ukradel.

Nadomestek za primerno postrežbo in oskrbo. A. S. Glasom prevzemne pogodbe bi moral prevzemnik izročitelju primerno streči in ga oskrbovati. V resnici pa je izročitelju stregla njegova hči in to prostovoljno, brez kakšne prošnje od strani prevzemnika ter tudi brez njegovega dovoljenja. Izročitelj je sam plačal postrežni nagrado. Vprašate, ali so po smrti izročitelja njegovi dediči upravičeni terjati prevzemnika na plačilo nagrade za oskrbovanje. — Prevzemnik bi bil v predmetnem primeru le pod tem pogojem dolžan dedičem izročitelja kaj plačati, ako in v kolikor je s tem, da mu ni bilo treba izročitelja postreči in ga oskrbovati, obogatel, sicer pa ne. Obogatitev pomeni nele povečanje premoženja, ampak tudi prihranitev kakih izdatkov; da je oseba, ki bi morala streči, lahko opravila za prevzemnika kaka dela.

Na prvem mestu vknjiženi upnik in razdelitev največjega ponudka. J. B. Vaša teta je lastnica posestva, katero je bilo prodano na dražbi. Na tem posestvu je na prvem mestu vknjižena zastavna pravica za neko Vašo terjatev, na drugem mestu pa za terjatev odvetnika. Ko se je vršil na sodišču narok za razdelitev največjega ponudka in ste priglasili svojo terjatev, Vam je sodnik baje dejal, da ne gre, da bi Vi dobili vso svojo terjatev izplačano, odvetnik pa, da bi jo izgubil. Rekel je nadalje sodnik, da ako boste zahtevali izplačilo vse svoje terjatev, se bo odvetnik vknjižil na neko drugo posestvo tete, pri katerem je vknjižena fidejkomisarična substitucija v Vaš prid. — Ako je terjatev, v prid katere je vknjižena odvetnikova zastavna pravica, le dolg tete in ni morda tega dolga napravil za-

pustnik, to je dotičnik, po katerem je teta podedovala posestvo kot postavljena dedinja, dočim ste Vi fidejkomisarični substitut, to je nadomestni dedič, tedaj se Vam ni bati, da bi mogel odvetnik na kakršen koli način priti do plačila svoje terjatev iz drugega, Vam namenjenega posestva tetinega. Lahko sicer odvetnik doseže vknjižbo zastavne pravice za svojo terjatev zoper teto na omenjenem posestvu, a ta vknjižba velja le nekvarno substitucijski vez; to se pravi, čim bi teta umrla, pripade posestvo Vam in izgubi zastavna pravica svojo veljavo. Potemtakem Vam ni treba pristati na to, da bi se del najvišjega ponudka nakazal odvetniku, preden se ni Vaša terjatev v celoti izplačala.

Nagrada odvetniku ob spornem predmetu 800 din. Lebar. Za udeležbo pri razpravi ob spornem predmetu 800 din je odvetnik upravičen računati 98.50 din, ako je na vsaki strani nastopala le po ena oseba (en tožnik in en toženec) in ni razprava trajala dalj ko eno uro. Ako je odvetnik prišel na sodišče, pa se razprava ni vršila, ker je tožnik prej umaknil tožbo, ima pravico zahtevati le eno četrtino gornje nagrade.

Cesta prestavljena od sosedovega na lastni svet. Zabrana. A. L. Po sosedovem svetu je vodila pot, po svetovni vojni pa so začeli ljudje hoditi in voziti po meji, odnosno že po Vašem svetu in so na ta način pot preložili. Vprašate, ali imate pravico zabraniti hojo po Vašem svetu. — Ker ljudje še ne hodijo 30 let po Vašem svetu, si niso mogli zadevne služnostne pravice priposestovati in jim radi tega lahko prepoveste nadaljnjo hojo in vožnjo. Ne smete pa kratkim potem pot zadelati ali izkopati, marveč bi morali dotičnike — ako se zlepega ne bodo pokorili — tožiti s tako zvano negativno tožbo. — V kolikor je pustil sosed na stari cesti izkopati jamo, odnosno pesek, niste dolžni pomagati dotično jamo zasuti, razen, ako se niste morda obvezali to storiti.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Peter si oddahne od strahu

Ko je Peter videl, da menihi še ne vedo njegove pregrehe — zakaj bili so vsi jako prijazni z njim — in ko so vsi dvomili, da bi Marko še kdaj okrevaj, se je počasi otreles strahu. Prosil je opata, da ga pusti k ciganu v ječo, češ da bo kaj bolj natančnega zvedel o svojem nečaku. Opat mu rad dovoli in Peter stopi v ječo. »Aha, si prišel, da skupaj stopiva pod vislice?« se mu

je zarežal Samol v pozdrav. — »Ali si o tej stvari bleknil še komu drugemu kot bratu?« ga je vprašal Peter kar naravnost. — »Nikomur,« pove cigan. »Toda, ako mi ne pomagaš iz te luknje, bodo zvedeli tvoj greh tudi drugi,« mu je še zagrozil, ko je Peter odhajal iz ječe.

Turek v deželi

Naenkrat pa je prišlo v deželo tako strašno poročilo, da so v Stični vsi pozabili na Markovo bolezen in na zaprtega cigana. Slovenske dežele si še niso dobro opomogle od prejšnjih napadov, ko je Turek na novo prihrumel. Po gorah so zagorele grmade in naznanjale, da se bliža sovrag. Kdor je mogel, je zgrabil za orožje, da brani dom. Veljalo je takrat: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« — zakaj velikaši so predvsem poskrbeli zase, ljudstvo pa prepustili samemu sebi.

(Dalje prihodnjice)